

Landskrona kommun

Rektorn vid Selma Lagerlöfgymnasiet

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Selma Lagerlöfgymnasiet
i Landskrona kommun

Tillsyn i Selma Lagerlöfgymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Landskrona kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Selma Lagerlöfgymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 23 - 24 april 2014.

Fakta om skolenheten

Landskrona kommun anordnar gymnasieutbildning i Selma Lagerlöfgymnasiet. Skolan erbjuder sex nationella yrkesprogram och fem introduktionsprogram samt lärlingsutbildning. Dessutom erbjuds, som en möjlig inriktning inom samtliga nationella program i Landskrona, en nationell idrottsutbildning i fotboll, innebandy och golf. Denna inriktning är benämnd Idrottsgymnasiet i Landskrona Stad och erbjuds elever i såväl Selma Lagerlöfgymnasiet som i Allvar Gullstrandgymnasiet. Lokalmässigt finns skolans verksamhet på två platser i Landskrona. Dels i den byggnad som benämns Selma Lagerlöfgymnasiet där samtliga yrkesprogram och introduktionsprogram med undantag för bygg- och anläggningsprogrammet har sin verksamhet och dels i bygg- och anläggningsprogrammets lokaler drygt två kilometer därifrån. Bygg- och anläggningsprogrammets elever har även undervisning i gymnasiegemensamma ämnen i skolenhetens huvudbyggnad. All idrottsundervisning på skolenheten är förlagd till lokaler som ligger en bit bort från skolans huvudbyggnad.

Yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet (BF) med inriktningarna fritid och hälsa, pedagogiskt arbete och socialt arbete

Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) med inriktningen husbyggnad

Handels- och administrationsprogrammet (HA) med inriktningarna administrativ service samt handel och service

Hotell- och turismprogrammet (HT) med inriktningarna hotell och konferens samt turism och resor

Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL) med inriktningarna kök och servering, bageri och konditori samt färskvaror och catering

Vård- och omsorgsprogrammet (VO)

Introduktionsprogram

Preparandutbildning (IMPRE)

Programinriktat individuellt val (IMPRO)

Yrkesintroduktion (IMYRK)

Individuellt alternativ (IMIA)

Språkintröduktion (IMSPR)

Vid tiden för tillsynen har skolan 293 elever varav 12 elever läser lärlingsutbildning. Skolans arbete leds av en rektor och lärarna är organiserade i fyra arbetslag med ansvar för olika program. Under läsåret 2013/2014 består arbetslagen av lärare i både yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen. Arbetslagsledare som representerar de olika programmen ingår i en skollädningsgrupp tillsammans med rektorn.

Nationell statistik visar att den genomsnittliga betygspoängen för de nationella yrkesprogrammen på Selma Lagerlöfgymnasiet uppgick till 11,4 poäng läsåret 2012/2013. Resultaten är 2,6 poäng lägre än rikets genomsnitt och har över de fem senaste åren sjunkit från en genomsnittlig betygspoäng på 13,7 läsåret 2008/2009. Lägst resultat enligt den nationella statistiken har handels- och administrationsprogrammet som 2012/2013 redovisar en genomsnittlig betygspoäng på 9,8 att jämföra med rikets genomsnitt på 12,9 för samma program. Vidare visar nationell statistik att andelen elever som slutför utbildningen inom fyra år är 74,1 procent läsåret 2012/2013. Även här är resultaten lägre än rikets och statistiken visar en fallande trend i andelen elever som slutför utbildningen inom fyra år, från 83,5 procent läsåret 2008/2009. Av elever som fick slutför från Selma Lagerlöfgymnasiet läsåret 2012/2013 är det över 60 procent som inte fått godkänt betyg i religionskunskap A. Vidare har cirka 40 procent inte nått godkänt resultat på projektarbetet och cirka 30 procent har inte fått godkända betyg i kursen samhällskunskap A.

Introduktionsprogrammet språkintröduktion samt bygg- och anläggningsprogrammet blev en del av Selma Lagerlöfgymnasiet i och med läsåret 2013/2014 och tillhörde dessförinnan andra skolenheter. Bygg- och anläggningsprogrammets resultat ingår därför inte den nationella statistiken för Selma Lagerlöfgymnasiet. För introduktionsprogrammen redovisas ingen nationell statistik men enligt resultat som skolan själv redovisar slutför 14 elever utbildning på skolans introduktionsprogram under läsåret 2012/2013. Av dessa elever läser 30 procent nationella program och 40 procent andra introduktionsprogram under innevarande läsår.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Selma Lagerlöfgymnasiet leds av en rektor som har en god kunskap om skolans inre arbete och som verkar för att utbildningen utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen. Skolans personal arbetar aktivt med att utveckla förhållningssätt som främjar entreprenörskap och utvecklar elevernas möjlighet att göra medvetna ställningstaganden. Dock visar tillsynen att undervisningen behöver klargöra och utgå från de nationella programmets

examensmål i högre grad än vad som sker. Rektorn behöver skapa förutsättningar och tydliggöra möjligheterna för samverkan mellan olika ämnen och dessutom i högre grad verka för att kunskapsinnehållet knyts till utbildningens examensmål och yrkesutgångar. Elever på yrkesprogram och introduktionsprogram ges ett reellt inflytande på undervisningens innehåll och former och erbjuds delaktighet i forum för samråd gällande både det arbetsplatsförlagda och det skolförlagda lärandet. Då tillsynen visar att det finns brister gällande särskilt stöd till elever som har behov av detta är det viktigt att lärarna, elevhälsan och rektorn skaffar en gemensam bild över elevernas stödbehov. Rutinerna, för hur elever med stödbehov ska uppmärksammas och för hur stödinsatserna ska utformas, behöver förtydligas och gås igenom så att alla lärare vet vilken skyldighet skolan har gentemot elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven. Skolan erbjuder extralektioner och sätter in extra resurser i en del ämnen och på en del program men arbetet, med att ge alla elever det särskilda stöd som de behöver för att nå kunskapskraven, kan förbättras ytterligare om rektorn säkerställer att adekvata stödinsatser sätts in efter elevernas behov i alla ämnen och på alla program. Personalen på Selma Lagerlöfgymnasiet strävar efter att skapa en god och trygg miljö för lärande och utveckling och även om kränkningar har förekommit bedrivs det vid skolan ett aktivt och strukturerat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever i framtiden. Då skolan har många elever med annan kulturbakgrund än den svenska, varav flera är relativt nyanlända i Sverige, är det viktigt att skolan ger studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Landskrona kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 29 oktober 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Landskrona kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Rektorn och lärarna ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.
- Undervisningen i skolan ska utgå från och omfatta examensmålen för respektive nationellt program.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål.

Motivering

Av läroplanen framgår att elevernas möjligheter att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål. Enligt förordningen (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program ska undervisningen utgå från och omfatta examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner och kursplaner. Enligt läroplanen ska lärarna samverka i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Intervjuer med elever visar att de olika yrkesprogrammets examensmål inte är kända eller på något tydligt sätt klargjorda för eleverna. Intervjuer med lärare visar att många lärare missförstått betydelsen av examensmålen och att dessa ska genomsyra hela utbildningen. Examensmålen är inte något som alla lärare lyfter fram då de går igenom utbildningens mål. Flera lärare har uppfattningen att det är yrkesämnena främst gymnasiearbetet som ska utgå från examensmålen och inte de gymnasiegemensamma ämnena. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen menar att det främst åligger yrkeslärarna att se till att examensmålen uppfylls. Rektorn vid Selma Lagerlöfsgymnasiet uppger att lärarna arbetade med infärgning i syfte att uppnå programmålen i stor utsträckning innan den nya läroplanen kom 2011. De tidigare programmålen var klargjorda och genomsyrade även kärnämnen i högre grad än vad examensmålen genomsyrar de gymnasiegemensamma ämnena på skolan idag. I och med läroplanen gymnasieskola 2011 fick de gymnasiegemensamma ämnena mindre utrymme i yrkesprogrammen och lärarna har fokuserat mer på att kunskapskraven i de enskilda kurserna ska uppnås, tror rektorn. En samverkan mellan ämnen och kurser, syftande till att examensmålen ska genomsyra utbildningen, är nu ett pågående utvecklingsområde. Rektorn ser stora vinster med att lärarna samverkar kring undervisningen och beklagar att detta arbete fått stå tillbaka. Rektorn har organiserat arbetslagen så att lärare i gymnasiegemensamma ämnen är knutna till alla programarbetslag med undantag för bygg- och anläggningsprogrammets arbetslag, till vilket inga lärare i gymnasiegemensamma ämnen kommer att vara knutna inför nästa läsår. Lärare uppger att det är svårare att finna tid för samverkan med de lärare som inte ingår i det egna arbetslaget och att elevernas resultat blir sämre i de kurser som kommer in som korta inspel och där undervisningen inte är knuten till elevernas valda yrkesinriktningar. Lärare, elevhälsan och rektorn ger exempel på att det trots allt förekommer samverkan på skolenheten. Då temarbeten och samarbeten mellan olika ämnen och kurser sker ger detta goda resultat menar skolans personal. Skolinspektionen ser det som väsentligt att samverkan kommer alla elever och arbetslag till del så att eleverna får sammanhang i sina studier och så att examensmålen uppnås.

Rektorn ska se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål och att undervisningen i alla ämnen utgår från respektive nationellt programs examensmål samt att dessa klargörs för eleverna. Rektorn ska hitta förutsättningar och former för hur samverkan kan ske.

Författning

4 kap. 1 § gymnasieförordningen

förordning om examensmål SKOLFS 2010:14

Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter

Lgy 11 2.1 Kunskaper

Särskilt stöd

Bedömning

Landskrona kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.
- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i sin skolsituation ska anmäla detta till rektorn.

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven visar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Intervjuer med lärare och elevhälsa visar att skolans rutin för anmälan av elever som riskerar att inte nå kunskapskraven uppfattas olika av olika lärare. En del ämneslärare menar att de signalerat till rektorn men att adekvat stöd inte sätts in, andra menar att låga resultat i vissa ämnen inte uppmärksammas i den utsträckning som behövs för att särskilda stödinsatser ska sättas in. Det framkommer också att en del lärare väntar med att signalera till rektorn att eleverna riskerar att inte nå kunskapskraven. Intervjuer med elever, lärare och elevhälsan visar att den särskilda stödinsats som eleverna och personalen uppfattar att

skolan främst erbjuder, då utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, är extra lektioner utöver den ordinarie undervisningstiden. Det finns tre extra stödlektioner i veckan och under dessa lektioner arbetar även IMPRO-elever med sina grundskoleämnena. Elever uppger att det åligger dem själva att uppsöka stödpassen och att de kan gå dit om de behöver stöd i de gymnasiegemensamma ämnena. Alla elever som behöver särskilt stöd går dock inte till stödpassen menar eleverna vilket bekräftas av elevhälsan. Lärare beskriver olika typer av stödinsatser som skolan kan sätta in utöver de extra stödlektionerna och uppger att utredningar om elevers särskilda stödbehov sker i samråd med elevhälsans olika funktioner. Elevhälsan fungerar även stödjande och handledande för lärarna i arbetslagen och skolans specialpedagoger är med vid upprättandet av åtgärdsprogram. Dock har en del lärare uppfattningen att särskilt stöd bara sätts in om eleven har ett diagnostiserat behov, som till exempel dyslexi, och lärarna har olika syn på vad skolans rutin för särskilt stöd innebär. Rektorn beskriver hur skolan satt in extra lärarresurser i ämnena och på program där det särskilda stödbehovet varit stort. Rektorn anser vidare att eleverna på Selma Lagerlöfsgymnasiet ges särskilt stöd i stor omfattning men att skolans arbete med särskilt stöd behöver bli bättre vissa ämnen.

Lärare menar att skolan inte kan ge eleverna det stöd som de behöver i ämnet idrott och hälsa. I flera ämnen uppnår eleverna låga resultat och lärare menar att detta inte har föranlett tillräckliga åtgärder eller insatser från skolan. Alla elever som har behov av särskilt stöd har inte fått det uppger lärare vid intervju. Skolans resultat i en del andra gymnasiegemensamma ämnen, som till exempel religion, är väldigt låga vilket indikerar att det funnits ett behov av anpassad undervisning eller särskilt stöd som skolan inte kunnat tillgodose. Rektorn menar att lärarna och elevhälsan i de flesta fall identifierar elever som är i behov av särskilt stöd och att stöd sätts in då åtgärdsprogram är upprättat. I ämnet idrott har en extra lärare satts in. Det finns två problem, enligt rektorn. Dels väntar lärare i vissa fall för länge med att anmäla att en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. En del lärare hoppas in i det sista att elevens behov ska kunna tillgodoses utan särskilda stödinsatser. Dels ser rektorn en risk i att elever inte är så motiverade att ta emot extra stödinsatser i de kurser som förlagts till årskurs tre. Det är även i dessa kurser som eleverna når lägst resultat, menar rektorn.

Enligt Skolinspektionen behöver rektorn säkerställa att skolans rutin för hur elevers behov av särskilt stöd ska anmälas är tydlig för alla undervisande lärare. Detta så att utredningar kan ske skyndsamt och eleverna ges adekvat stöd under pågående kurs. Det är också viktigt att de särskilda stödinsatserna blir de som eleverna har behov av och de som ger bäst resultat för eleverna. Det är bra om rektorn och specialpedagogerna är tydliga med att olika former av insatser och åtgärder för särskilt stöd ges. De extralektioner som erbjuds kan vara

en form av särskilt stöd men blir samtidigt avhängig att eleverna tar helt eget ansvar för att de ska få sitt särskilda stöd utöver ordinarie lektionstid. För en skoltrött elev som inte orkar med fler lektioner kan det bli en verkninglös stödinsats. Även om gymnasieskolan är en frivillig skolförhållande, där eleven själv får anses ha ett relativt stort eget ansvar för sina studier, ansvarar skolan för att ge varje elev förutsättningar att utvecklas och ska även verka för att undanröja hinder för lärande. En elev i behov av särskilda stödinsatser ska därför få sådant stöd.

Rektorn ska se till att alla lärare känner till och tillämpar skolans rutin för hur elevers behov av särskilt stöd anmäls, utreds och åtgärdas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Författning

3 kap. 8 § skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Landskrona kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av intervjuer med elever framkommer att det finns elever som inte har fått någon studiehandledning på modersmålet trots att de har behov av detta. Representanter för elevhälsan uppger att eleverna på IMSPR kan få studiehandledning på modersmålet men att det är meningen att elever på andra program ska ges stöd genom modersmålslärarna. Det har inte funnits handledare att tillgå i alla språk ens på IMSPR uppger elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Skolan har många elever som behöver särskilt stöd på grund av att de inte behärskar språket tillräckligt för att kunna tillgodogöra sig utbildningen fullt ut. Behovet är störst i yrkesämnena där fackspråket kan te sig komplicerat men även i andra ämnen som matematik och historia har lärarna bedömt att det finns behov. Systemet, med att modersmålslärarna även är studiehandledare, fungerar inte alltid optimalt enligt lärare som uppger att det kan vara svårt att hitta rätt verktyg för studiehandledningen och att det inte alltid är helt tydligt för modersmålslärarna hur handledaruppdraget ska se ut. Studiehandledning och modersmålsundervisning är olika uppdrag, uppger representanter för

elevhälsan som menar att en del modersmåslärare inte har fokuserat på handledningsuppdraget. Rektorn bekräftar att studiehandledningen på elevernas modersmål är ett område som skolan arbetar med att förbättra. Studiehandledningen fungerar i flera språk men i en del språk har det varit svårt att hitta lärare eller handledare menar rektorn.

Enligt Skolinspektionen är det viktigt att det studiehandledande uppdraget tydliggörs så att det blir ett reellt handledningsstöd efter elevernas behov, i de fall där finns handledare att tillgå. Det också viktigt att rektorn ser till att skolan erbjuder handledning på alla språk där behov finns och att detta gäller både för elever som läser introduktionsprogram och nationella program.

Rektorn ska se till att elever som har behov av studiehandledning på sitt modersmål får denna handledning i enlighet med författningarna.

Författning

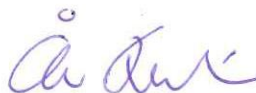
9 kap. 9 § gymnasieförordningen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Viveka Berglund deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Kärrman
Enhetschef

Åsa Kildén
Föredragande/ Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.